

بروز تشنج متعاقب مصرف همزمان تنوفیلین و سیپروفلوکساسین

به اطلاع همکاران محترم می‌رساند که مرکز ثبت و بررسی عوارض ناخواسته داروها (ADR)، یک مورد گزارش مبنی بر بروز تشنج متعاقب مصرف همزمان تنوفیلین و سیپروفلوکساسین دریافت نموده است. بیمار آقای ۶۵ ساله ای با سابقه Chronic Obstructive Pulmonary Disease (COPD) و مصرف تنوفیلین بوده است که متعاقب عمل جراحی تومور مغزی، برای پیشگیری از بروز تشنج روزانه ۱۰۰ میلی گرم فنوباربیتال و ۴۵۰ میلی گرم فنی توئین دریافت می‌نماید. یک ماه بعد متعاقب عفونت ریوی برای وی سیپروفلوکساسین ۵۰۰ میلی گرم دو بار در روز تجویز می‌گردد. با مصرف دوز دوم سیپروفلوکساسین بیمار دچار تشنج می‌گردد که به مدت ۱۰ دقیقه ادامه می‌یابد. بعد از بروز این عارضه سیپروفلوکساسین قطع گردیده و داروهای فنوباربیتال و فنی توئین از فرم خوراکی به فرم تزریقی تغییر می‌یابد.

مرکز ADR ایران به منظور پیشگیری از بروز تشنج و سمیت با تنوفیلین متعاقب استفاده همزمان با سیپروفلوکساسین، علیرغم اشاره به این تداخل در منابع معتبر دارویی، مجدداً توجه همکاران محترم را به نکات زیر جلب می‌نماید:

- ۱- هر دو داروی تنوفیلین و سیپروفلوکساسین به تنهایی می‌توانند باعث ایجاد حملات تشنجی گردند.
- ۲- واکنشهای شدید و کشنده در بیماران با مصرف همزمان تنوفیلین و سیپروفلوکساسین گزارش شده است. این واکنشها شامل ایست قلبی، دپرسیون تنفسی، تشنج و صرع پایدار بوده است.
- ۳- مصرف همزمان داروی تنوفیلین با برخی از فلوروکینولونها از جمله سیپروفلوکساسین، افلوکساسین و انوکساسین باعث افزایش غلظت سرمی تنوفیلین و طولانی شدن نیمه عمر حذف تنوفیلین گردیده، احتمال بروز عوارض جانبی تنوفیلین (تهوع، استفراغ، تپش قلب و تشنج) افزایش می‌یابد. این داروها از طریق مهار سیستم آنزیمی سیتوکروم P450 باعث کاهش مشخص در کلیرانس تنوفیلین و افزایش غلظت سرمی آن می‌گردند.
- ۴- در صورتیکه بیمار ناگزیر به استفاده همزمان از تنوفیلین با این داروها می‌باشد، سطح سرمی تنوفیلین باید پایش شده و تنظیم دوز صورت گیرد.
- ۵- علیرغم مکانیسم فوق، احتمال وقوع این عارضه متعاقب مصرف دوزهای اولیه سیپروفلوکساسین در بیمارانی که از تنوفیلین استفاده می‌نمایند وجود دارد و باید احتیاطات لازم انجام گیرد.

References:

- 1) Micromedex[®] 2004
- 2) Martindale-The Complete Drug Reference-34th Edition

مرکز ثبت و بررسی عوارض ناخواسته داروها

دبیرخانه تحقیقات کاربردی- معاونت غذا و دارو

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی